

BIOMETRICS IN PRISON | BIOMETRIA A BÖRTÖNBENKONDÁS Katalin¹**Abstract**

My research area is a biometric identification application in prisons where currently – mostly – object based identification works. Biometric identification is important when the prisoners are placed in the Institute, the identification is done with a fingerprint reader. Generally speaking, the use of a biometric identification reader is simple, does not have to keep any passwords, code and object to ourselves. As all people have unique features, so biometric identification can mean the most accurate identification mode. But which one is the better method in prisons? My publication aims to research this.

Keywords

biometrics, identification, fingerprint, palm vein, prison

Absztrakt

Kutatási területem a biometrikus azonosítás alkalmazás a börtönökben, ahol jelenleg – többnyire – tárgyi alapú azonosítás működik. A biometrikus azonosításnak a fogvatartottak intézetbe vonulásakor van jelentősége, a személyazonosítás ujjnyomat olvasó segítségével valósul meg. Általánosságban elmondható, hogy a biometrikus azonosító olvasó használata egyszerű, nem kell semmilyen jelszót, kódot észben tartani. Mivel az emberek mindegyike egyedi adottságokkal rendelkezik, így a biometrikus azonosítás jelentheti a legpontosabb azonosítási módot. De melyik a jobb módszer a büntetés-végrehajtásban? Publikációm célja ennek kutatása.

Kulcsszavak

biometria, azonosítás, tenyérvéna, ujjnyomat, börtön

¹ kondaskatalin@gmail.com | ORCID: 0000-0002-3775-4653 | IT buyer, National Tax and Customs Administration of Hungary | IT beszerzés, Nemzeti Adó- és Vámhivatal

BEVEZETÉS

A biometrikus azonosítások olyan azonosítások, amelyek az emberi szervezet egyedi jellemzőinek felismerésén alapulnak. Sok ismert azonosítási technológia létezik már, ilyen az arc-, hang-, írisz- retina-, véna-, DNS-, tenyér- és ujj(le)nyomat azonosítás. A köztudatban kevésbé ismert, de mégis létező, az egyénre jellemző pontos azonosító lehet, ahogyan mozgunk, vagy esetleg egy eszközt: a billentyűzetet, a mobiltelefont, vagy az egeret használjuk. A biometrikus azonosítási módszerek folyamatosan fejlődnek, és még inkább életünk részévé válik.

A biometrikus azonosítás egyre inkább előtérbe helyezése nagyon érzékeny téma, hiszen tele van személyes adattal, mégpedig olyan adatokkal, amelyekből könnyen egyéb információ is kiderülhet az adott személyről, így a kor, az egészségi állapot, a bőrszín, vagy akár a nemi orientáció is. A GDPR²-szabályok értelmében is, a biometrikus azonosítás témakörében különösen fontos az adatok felhasználásának célhoz kötöttsége. Ennek értelmében meg kell határozni, hogy ki és hogyan vehet fel mintákat, hogyan lehet azt tárolni, harmadik félnek átadni.

Kutatásom központi kérdése, annak vizsgálata, hogy a magyar büntetés-végrehajtásban, van-e lehetőség a fogvatartotti állomány körében, a jelenleg használt tárgyú alapú azonosítás kiváltására biometrikus azonosító rendszerrel.

A magyar törvények szerint a biometrikus azonosítást a büntetés-végrehajtásban jelenleg a fogvatartottak intézetbe vonulásakor, azaz a befogadás során alkalmazzák. Egy korábbi cikkemben bemutattam a törvényi háttérrel, melyek közül a Bv. törv.³ényre is kitértem. A befogadást végző büntetés-végrehajtási intézet köteles az elítélt személyazonosságát, a bűnügyi nyilvántartási rendszer adatait ellenőrizni, illetve az iratokban szereplő adatokat is megnézni. Az ujj- és tenyérnyomat vételt, valamint a DNS-mintavételt a büntetés-végrehajtási (a továbbiakban: bv.) intézet erre kijelölt tagja végzi. A bv. intézet az elítélt azonosítása érdekében rögzíti az elítélt ujjnyomatát és kezdeményezi a szakértői nyilvántartó szervnél a Bnytv.⁴ 82. § (5) bekezdés b) pontja szerinti összehasonlítást. Véleményem szerint a befogadáson megjelenő személy adatai ellenőrzésével egyidejűleg célszerű lenne a szakértői nyilvántartó szervtől megkérni a fogvatartott ujj- és tenyérnyomatát, illetve a DNS-mintáját is. Azonban, ha a nyilvántartásban nem szerepel, akkor a bv. személyi állományi tag elvégzi a nyomatok, illetve minták vételét és a szakértői nyilvántartásba vétel céljából megküldi azokat. [1, pp. 15-21.]

Kutatásom során a tenyérvéna alapú és az ujjnyomat alapú azonosítási módszereket hasonlítom össze, a börtönök, fegyházak, fogházak használhatósága szempontjából. A bv. intézet különös környezet a biometrikus azonosítás szempontjából, hiszen fogvatartottak azonosítása a cél. A bv.-ben az általánostól eltérő alkalmazási lehetőségeket szükséges figyelembe venni, ezért is esett a választásom erre a két azonosítási módszerre, melyet a későbbiekben bővebben kifejtek.

---

² General Data Protection Regulation (általános adatvédelmi rendelet)

³ 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról

⁴ 2009. évi XLVII. törvény a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról

A FOGVATARTOTTAK AZONOSÍTÁSA

Ezt a fejezetet 12 éves tapasztalatomra alapozom, amelyet a büntetés-végrehajtási szervezetenél, informatikai szakterületen töltöttem. Ebben az időszakban folyamatosan kutattam a fogvatartottak biometriai jellemzőivel történő azonosításának lehetőségeit. A fogvatartotti azonosításának fejlődéséről összefoglaló dokumentáció jelenleg nem áll rendelkezésre. Célom, hogy munkám során a magyar börtönökben használt azonosítási rendszerekről és fejlődéséről átfogó képet adjak, illetve az, hogy a fogvatartottak személyazonosításának jövőjét vetítsem előre a magyar börtönökben. Fontos megjegyezni, hogy a fogvatartottak nyilvántartása sokrétű, azonban a büntetés-végrehajtási szervezet bünyügyi nyilvántartása nem azonos az igazságszolgáltatási szervek által elérhető adatokkal.

2004-ig a börtönökben a fogvatartottak azonosítására nem állt rendelkezése automatikus azonosítási rendszer. A telefonálásra a körletekre helyezett telefonkészülékekkel volt lehetőségük az elítélteknek. A telefonálási igényének regisztrálása ekkor még papír alapon történt. A telefonálás telefonkártya használatával, a személyi állomány részvételével történt. A hívásokat is csak papír alapon adminisztrálták, ahogyan az intézet boltjában megvalósított vásárlásokat is.

A 2005-ben bevezetésre került vonalkódos fogvatartotti azonosítás. Logikája jól átgondolt, kiépítése meghozta a várt elképzelést, könnyebben lehetett kezelni az elítéltek pénzügyi tranzakcióit. A vásárlási, telefonálási műveletek időbeli végrehajtása is jelentősen csökkent.

2013-ban a fogvatartottak nyilvántartási rendszere teljesen új alapokat kapott, melynek során a cél a fogvatartottak azonosításának megújítása is volt, a vonalkódot elkezdte kiváltani a QR-kód.

2019-ben az NFC alapú azonosítás már nemcsak a személyazonosítás lehetőségén változtatott, hanem a mindennapi rutin feladatokat is leegyszerűsítette. A fogvatartotti adatnyilvántartás, és azonosítás jelentősen megújult.

A fejlődés során új koncepciók alakultak ki, a tárgyi alapú azonosítás azonban maradt. A fogvatartottak azonosítására alkalmazott informatikai háttér jól kidolgozott, a rendelkezésre álló rendszer alkalmas újabb – akár biometrikus azonosításon alapuló – azonosítási módszer kialakításához is. [3, pp. 118-124.]

SZEMÉLYAZONOSÍTÁS FONTOS SZEREPE A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSBAN

A büntetés-végrehajtásban a személyazonosság megállapításának, azaz az egyén azonosságának jelentős szerepe van. A minden napi rutinfeladatok során többször is szükséges végrehajtani a személyek azonosítását, melyek a fogvatartottak mozgásával járnak. Ezek közül a legjelentősebbek:

- a befogadás,
- a hozzátartozó látogatás fogadása,
- az elítélt munkába állítása,
- munkába kísérés, munkából visszakísérés,
- a börtön boltjában vásárlás,
- a börtönben kihelyezett fali telefonkészülékkel telefonálás (ez a feladat már lassan megszűnik, a készülékek kivonásra kerülnek az intézetekből),

- az egészségügyi ellátás,
- egyéb mozgatásoknál, pl.: szabadlevegőn tartózkodás megvalósítása, illetve
- a jogérvényesítés tevékenységek során fontos.

Kutatásom során a büntetés-végrehajtás jelenleg használatban lévő oktatási jegyzetében megtaláltam a fogvatartottak azonosításáról szóló összefoglaló leírást. Ez alapján a fogvatartottak azonosítását a zárkából történő kivétel után végre kell hajtania a személyi állománynak, mely a fényképes nyilvántartás alapján valósítanak meg, és az egyeztetés kiterjed a fogvatartás, valamint a fogvatartott legfontosabb személyes adataira is. Tehát a személyi állomány azonosítja a fogvatartottat. A fogvatartott részlegesen történő átadását megelőzően a körletfelügyelő a feladatot végző felügyelő részére tájékoztatást ad a körszállításban részt vevő fogvatartottak aktuális magatartásáról, hangulatáról, viselkedéséről, egyéb lényeges információkról. A körlet-főfelügyelőtől a mutatókartonokat átveszi a felügyelő, a jóváhagyott szállítási lista alapján az összes karton meglétét, valamint azokon a célintézet megjelölésének meglétét ellenőrizni szükséges. A célintézetek mutatókartonra történő felvezetése az éjszakás körlet-főfelügyelő feladata. A szállítás során kiemelt figyelmet érdemlő fogvatartottokról készült feljegyzéseket a mutatókartonhoz kell csatolni. Fentiek alapján megállapítom, hogy a jegyzetben megfogalmazott leírás alapján a büntetés-végrehajtásban a fogvatartottak azonosításánál jelentős szerepe van a személyi állománynak. [4, pp. 245-246.]

A BIOMETRIKUS AZONOSÍTÁSI MÓDSZEREK KONCEPCIÓI

A biometrikus azonosításban korábban az ujjnyomatot és a DNS-t használták azonosításra, ma már szélesedik ez a skála, például a retina- és íriszazonosítást, a kézgeometriai vizsgálatot, a hanganalízist, véna azonosítást, vagy éppen az arcfelismerést is alkalmazzzák. Ezeket az azonosítási lehetőségeket a tudomány és a technológia fejlődése teszi lehetővé, a módszerek folyamatosan fejlődnek. Legnagyobb előnye, hogy az azonosítást az ellenőrzést végző személytől függetlenül lehet végrehajtani. Korábban szükség volt az ember szakértelmére, aki az összehasonlítást elvégezte, ma már elegendő az azonosításhoz az informatikai-, technikai háttér, és az összehasonlító szoftver. Az azonosítást végző személy részéről a biometrikus adatok vonatkozásában különösebb szakértelemre nincs szükség, azonban mégis fontos, hogy alapvető ismeretekkel rendelkezzen a használatával kapcsolatban. [5, pp. 4-19.]

Tenyérvéna alapú azonosítás

A Fujitsu megalkotta a tenyérvéna alapú azonosítás technológiáját, amelyet Palm-Secure-nak nevezett el. Az azonosítás a vénamintázat felismerésével történik. Az egyénre jellemző vénamintázat rögzítéséhez a PalmSecure infravörös-közeli sugarakat bocsát ki, amelyeket az ember tenyerének ereiben áramló vérben található oxigénmentes hemoglobin elnyel, ezáltal a tenyér képe vénamintázatként rögzíthető, és az azonosított korábban rögzített mintájával összehasonlítható. A vénaszkennerben található szenzor jóval több pontot olvas le az emberről, mint más biometrikus azonosító berendezés, maximum 5 000 000 referenciaponton méri a tenyér felszíne alatt található vénastruktúrát személyazonosítás céljából. A módszer érintkezésmentes beolvasást alkalmaz, ami higiénikus módszer. A nyitott tenyér (ujjak nélkül) komplex vénamintázatának leolvasása 4-6 cm-ről történik, tehát a technológia non-invazív. Mivel az erek a testen belül találhatóak, a személyazonos-

ság hamisítása rendkívül nehéz, így garantált a nagyfokú biztonság, nem másolható, nem reprodukálható és nem tulajdonítható el, továbbá titkos adatgyűjtésre sem alkalmas.

Fontos tény, hogy az azonosítás csak élő szervezet esetében lehetséges, hiszen a szervezetből nyert információhoz aktív vérkeringésre van szükség. Az egyedi mintázat 5-6 éves korra kialakul, és az életkor előrehaladtával már nem változik. Elmondható, hogy az azonosítás folyamata kényelmesebb, mint pl. az írisz vagy a retina alapú azonosítás alkalmazása esetén. Az innováció műszaki alapja egy kisméretű (35x35x27 mm) és kis súlyú (50 g) egység, ami integrálható multimodális – más funkciókat is ellátó – eszközökbe. Ezáltal azonosítás céljából a beléptető rendszerekben is kiváló alkalmazási lehetőség.

A Fujitsu tájékoztatása szerint egy szkennerek eszköz nagyságrendileg 140 000 Ft-ba kerül, azonban a rendszer kialakítása ennél nagyobb költséget von maga után. A kiépítéshez szükséges a megfelelő szoftver, illetve licencek beszerzése, az infrastruktúra kialakítása szintén elengedhetetlen. Tehát önmagában az eszköz megvásárlása nem elég a módszer használatához, ehhez tartozik még a háttérben futó informatikai rendszer is, melynek költségét, annak bonyolultsága határozza meg.

Ha csak számítógépes azonosításhoz, fizetéshez szükséges a vénaleolvasás, akkor elég egy vénaszkenelésre alkalmas egér vagy egy USB-csatlakozós céleszköz, melyek offline állapotban is működnek. Kutatásom tárgya azonban bonyolultabb rendszer kialakítását vonja maga után. [6, pp. 225-234.]

Ujjnyomat alapú azonosítás

Jelenleg a biometrikus eszközök közül a legnagyobb számban az ujjnyomat vizsgáló eszközöket alkalmazzák. Az ujjnyomat azonosításnak többféle megközelítés van. Egyes eljárások a minucia⁵ azonosítás hagyományos rendőri módszerét használják (ujjnyomat olvasás), mások egyszerű alakzatazonosító eszközök, ismét mások határtartományokat és ultrahangos letapogatást használnak. Nem mindegyik ujjnyomat olvasó szenzora érzékeli, hogy élő az ujj.

Az ujjnyomat leolvasóknak 3 fő típusa van:

- optikai: a legrégebbi technológia, mely során egyszerűen egy, vagy több kép készül az ujjról, majd olvasás során ezt próbálják meg összehasonlítani az eltárolt képekkel.
- kapacitív: a jelenleg legelterjedtebb módszer, szinte minden mobilban ez található. A módszer során az olvasó alatt rengeteg érzékelő található, melyek a lehető legpontosabban megjegyzi az ujjak domborzatát.
- ultrahangos: a legújabbnak számító technika, ahol már nem kell az ujjal közvetlenül érintkeznie az olvasónak. Működési elve hasonló a kapacitív olvasóhoz, ugyanis az ujjak felületét szkenneli, de nem kontakt során, hanem ultrahanghullámok segítségével.

Hátránya lehet egyes típusának, hogy a gép nem fogadja el a frissen mosott kezét, ujját, mivel azok túlságosan természetellenesek, illetve a nedves bőrrel történő azonosítás is hibára futhat. Előfordulhat, hogy a szenzor válik piszkossá, hiszen nagy igénybevételeknek van kitéve. A kéz és a szenzor tisztasága ugyanolyan jelentőséggel bír. [7]

---

⁵ A kéz és az ujjak belső oldalán látható elágazások, szigetecskék, villák, pontszerű képződmények, megszakadások, jellegzetes kezdő és végpontok, átmenő fodorszálok.

Az ujjnyomat-azonosítás előnye, hogy alacsony a FAR⁶, és inkább használatból hibákkal lehet találkozni alkalmazása során. A technikai megoldások felhasználóbarátok, egyszerűen telepíthetők, kis méretekkel rendelkeznek, és üzemeltetésük viszonylag egyszerű. Hátránya, hogy a nyomat eredménye függ a nyomás nagyságától, az ujjak nedvességétől, a személy munkájától (a sokat gépelő emberek ujjain a mintázat megkophat), az ujjak szennyezettségétől.

Módszerspecifikus alkalmazás szempontrendszer alapján a személyazonosítás:

- részben mindenkinél alkalmazható,
- részben eltérő helyszíneken és ellenőrzési körülmények között is felhasználható,
- az ellenőrzés folyamatába építhető,
- nem belső biometrikus azonosítón alapul,
- az esetek többségében, jelenleg még nem kontaktmentes a kapcsolat,
- nem eredményezi az ellenőrzési idő jelentős növekedését,
- azonnali eredményt biztosít. [8, pp. 131-134.]

AZONOSÍTÁSI MÓDOK ÖSSZEVEETÉSE

A kiválasztott azonosítási módszernek, az alapvető igényeknek szükséges megfelelni. Az elvárás az, hogy legyen egyszerű, gyors, megbízható, biztonságos és lényeges a készülék ár/érték aránya is. Ahhoz, hogy a megfelelő eszköz kiválasztásra kerüljön, meg kell ismerni az azonosítási módszereit és felhasználhatóságát.

Mindkét azonosítási módszernél az azonosítandó személy kezére van szükség, mely higiéniai szempontból előnyös lehet az intézetekben, hiszen a tisztántartását egy kézmosással meg lehet valósítani, ha esetleg az azonosítást a kosz befolyásolná.

Az előző fejezetben elemzett azonosítási módok jellemzőit, a büntetés-végrehajtási intézetek igényeinek megfelelően, összefoglalom az alábbi 1. Táblázatban:

Tulajdonság	Tenyérvéna	Ujjnyomat
leolvasás távolsága	érintkezésmentes, 4-6 cm	közvetlen érintkezés/ érintkezésmentes
pont olvasás	5 000 000	kb. 30-60
élő azonosítás	igen	igen/ nem
olvasó egységár	140 000 Ft	60 000 Ft
sebesség	1 másodperc	1 másodperc
téves elutasítás okai	sérülés	kosz, sérülés

1. Táblázat: Tenyérvéna-, ujjnyomat azonosítás összehasonlítása, saját szerkesztés

A börtönökre jellemző, hogy egyszerre több, - munkába felvonulás során, akár 200 - fő is együtt mozog. Az azonosításnak ennek értelmében gyorsan kell megvalósulni. A módszer kiválasztása során fontos figyelembe venni a környezetet, sok különböző ember tartózkodik egy térben, a higiénikus körülmények nem mindig megfelelőek. A fogvatartottak körében könnyen előfordul, hogy a munkájuk során sérüléseket szenvednek a ke-

⁶ False Accepting Rate – téves elfogadási arány: hibás elfogadás mértéke, ami megadja, hogy az eszköz milyen arányban ismert fel jogosulatlan felhasználót jogosultként.

zükre. Ez azért lehetséges, mert fizikai munkát végeznek: takarítanak, mezőgazdaságban tevékenykednek, építőipari munkákat végeznek, sok esetben különböző szerszámokat használnak. Ez azért lényeges, mert a vizsgált azonosítási módokhoz a személyek kézére van szükség. Figyelembe véve az esetleges sérüléseket az ujjnyomat azonosítás előnyt élvez ebben az esetben, a tenyérvéna alapú azonosítással szemben. A tenyér nagyobb felületű, mint az ujj, így a sérülés esélye is nagyobb. Az ujjnyomatolvasó használatánál lehetőség van arra, hogy egy fogvatartott több ujjnyomatát is tároljuk azonosítás céljából, így növelhetjük még a biztos azonosítás lehetőségét.

Az azonosításra várók sok esetben türelmetlenek, nem megfelelően hajtják végre a kapott utasításokat, melynek következtében a használatból eredő azonosítási hibák száma is növekedhet. Jelentős kitétel az új rendszer kiválasztásánál, hogy a rendszer használata az azonosítottak részére könnyen elsajátítható legyen, az azonosítás gyorsan megvalósuljon. Bár a tenyérvéna alapú azonosító rendszerek kezdenek elterjedni és a visszajelzések alapján megfelelően működik, alkalmazása mégsem rendelkezik sok tapasztalattal. Tekintettel arra, hogy mind a személyi-, mind a fogvatartotti állomány már rendelkezik ujjnyomat olvasó eszköz használatával célszerű az ujjnyomat alapú azonosítást bevezetni a büntetés-végrehajtásnál. A vizsgált környezetben célszerű már ismert, megfelelően működő rendszer kialakítása. [9]

JAVASLATOK

A GDPR kiindulópontja az, hogy a személyes adatok különleges kategóriáinak és az ebbe a körbe tartozó biometrikus adatoknak a kezelése tilos, tekintettel arra, az alapvető jogok és szabadságok szempontjából a természetüknél fogva különösen érzékeny személyes adatok egyedi védelmet igényelnek, mivel az érintettek jogaira nézve a kezelésük körülményei jelentős kockázatot hordozhatnak.

A biometrikus adatok fokozott védelmének indoka az, hogy a biometrikus adatok közvetlenül kapcsolódnak az érintetthez, csak rájuk jellemzőek és állandók, ezért nem, vagy csak nehezen változtathatók meg, nem tagadhatók le, ezért visszavonhatatlanok. Éppen ezért a biometrikus adatokkal kapcsolatos bármely jogsértés veszélyezteti a biometrikus adat további felhasználását és felhasználhatóságát, amelyekre vonatkozóan nincs lehetőség a jogsértés következményeinek enyhítésére. [10, pp. 9-21.]

Jelenleg a fogvatartottak azonosítása tárgyi alapú, a részükre elkészített – az egyedi nyilvántartási számot is tartalmazó – kártyával valósul meg. Ennek hátránya, hogy a kártyát elvesztheti a fogvatartott, vagy eltulajdonítják tőle társai. Megtalálása érdekében nyomozást szükséges indítani, amely sok idővesztéssel és munkaerő lefoglalással jár.

Véleményem szerint fontos a biometrikus jellemzőt alkalmazó fogvatartotti azonosító rendszer kiépítése a magyar büntetés-végrehajtásban. Javaslatom, hogy a tárgyi alapú azonosítás kiváltása egyelőre ujjnyomattal valósuljon meg, tekintettel arra, hogy az intézeti befogadások során az ujjnyomat rendelkezésre állhat. Az új azonosítási rendszer kialakítása során azonban fontos kiemelni, hogy a szervezet jogszabályi háttérét szükséges módosítani a biometrikus azonosítás bevezetése előtt. A törvényi szabályozás nem teszi lehetővé jelenleg, hogy az ujjnyomatot a büntetés-végrehajtás tárolja, illetve felhasználja más célokra.

Tapasztalataim alapján elmondható, hogy a háttér informatikai rendszer már rendelkezésre áll. A biometrikus azonosításnak az egyik legfontosabb előnye a börtönökben,

hogy a fogvatartottnak semmilyen azonosításra alkalmas tárgyat nem kell maguknál tartani.

A bv. intézeteiben sok ember él együtt. Ezt szem előtt tartva célszerű egy olyan eszközt kiválasztani, amely kevésbé koszolódik. A higiénia megtartása fontos ebben a környezetben, illetve működése stabil, az eszköz karc és ütésálló legyen. A napi feladatok során sokszor kell azonosítani a fogvatartottat, ebből adódóan célszerű egy olyan eszközt kiválasztani, amely kiértékelési ideje minimális. [11, pp. 45-46.]

Első lépésként célként határoznám meg, hogy az újonnan bevezetett biometrikus azonosítás segítségével tudjanak vásárolni. Az ujjnyomat rendelkezésére állásával már egyéb használatára is szert lehet tenni, melyek a napi feladatokat gyorsítanák és könnyíték meg. Megoldható lenne ennek segítségével pl. a fogházas körleten a mozgások szabályozása is.

Az ujjnyomat olvasó azonosítási technológia kiépítését a büntetés-végrehajtás szervezetén belül pilot rendszerben célszerű megvalósítani. A szervezetnek ebben már jelentős tapasztalata van, és jól működik. Ha az igényekhez mérten sikerül beágyazni a teszt intézetnél, a jelenlegi rendszerbe a biometrikus azonosítást, akkor történhet meg az országos szintű kiterjesztése. Ehhez azonban szükséges megvizsgálni a biometrikus azonosítás bevezetésének megvalósítása érdekében az informatikai rendszert.

Egyelőre a biometrikus azonosítás bevezetése kizárólag, szigorúan csak önkéntes alapon, az eddigi kártyás azonosítással párhuzamosan történne. Ennek bevezetésénél a fogvatartott egy nyilatkozat aláírásával igazolja beleegyezését, az új rendszer tesztelésében való részvételét. Aki ezt nem teszi meg, annak természetesen nem származik semmilyen hátránya, ugyanúgy használja a rendszert, mint eddig.

Ha az ujjnyomat olvasó használata eléri a kívánt biztonsági működést a teszt intézeteknél, akkor az elkövetkezendő időszakban az egész országra ki lehet terjeszteni ennek bevezetését. Azonban kötelező használatához törvényi változásokra van szükség. Az újonnan megálmodott rendszerek bevezetése meghatározott ütemezés szerint kell, hogy megtörténjen. Jelentős feladat, hogy a bv. számára legoptimálisabb lehetőséget feltárjam, és hosszú elemzések soraként egy konkrét terv álljon össze.

ÖSSZEGEZÉS, KUTATÁSI EREDMÉNYEK

Munkám során a büntetés-végrehajtás fogvatartotti állomány azonosításának megújítását vettem előtérbe. Témaválasztásom aktualitását a rohamosan fejlődő azonosítási lehetőségek indokolják.

Elemeztem a tenyérvéna-, és az ujjnyomat alapú azonosítási technológiákat, kiválasztottam azt az azonosítási lehetőséget, amely jelenleg a közelebb áll a büntetés-végrehajtási intézetekben megvalósíthatóságát illetően. Hangsúlyt fektettem a jelenlegi azonosítási technika kialakulására, illetve kitértem az azonosítások alkalmazásának fontosságára a börtönökön belül. Javaslatot tettem a kiválasztott biometrikus azonosító rendszer bevezetésének hátterére és koncepciójára a szervezetnél.

Összefoglalva – véleményem szerint – publikációm jól hasznosítható támpontként a biometrikus azonosító rendszer, büntetés-végrehajtási szervezetnél szükséges bevezetése során.

Kutatásom folytatásaként felmerül a kérdés, hogy a büntetés-végrehajtásban jelenleg alkalmazott tárgyi alapú és biometrikus azonosítások figyelmen kívül hagyásának

következtében, valóban az ujjnyomat alapú azonosítás lenne-e a legmegfelelőbb módszer a fogvatartottak azonosítására.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] KONDÁS, Katalin – SZŰCS, Endre: A személyazonosításra vonatkozó speciális szabályok a büntetés-végrehajtásban, Biztonságtudományi Szemle, Évf. 2. szám 2., 2020., pp. 15-21.,
<https://biztonsagtudomanyi.szemle.uni-obuda.hu/index.php/home/article/view/52/49>
(letöltve: 2021.10.20.)
- [2] KONDÁS, Katalin: Identification of convicts in Hungarian prisons, Revista Academiei Fortelor Terestre NR. 2 DOI: 10.2478/raft-2021-0017 (102)/2021., pp. 118-124.,
https://www.armyacademy.ro/reviste/rev2_2021/Art_Kondas.pdf (letöltve: 2021.11.01.)
- [3] KOCSIS, Zsolt: Büntetés-végrehajtási Biztonsági Ismeretek, Közép- és felsőfokú szaktanfolyami képzés jegyzet, 2021., pp. 245-246.,
<https://bv.gov.hu/sites/default/files/Biztons%C3%A1gi%20jegyzet-k%C3%B6z%C3%A9p%20%C3%A9s%20fels%C5%91fok-2021.03.01..pdf> (letöltve: 2021.10.10.)
- [4] BALLA, József: A rendészeti célú személyazonosítás biometriája, Határrendészeti tanulmányok, XIII. évfolyam 3. szám, 2016., pp. 4-19., https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/2016-3_-szam.original.pdf (letöltve: 2021.10.05.)
- [5] PRISZNYÁK, Szabolcs: A tenyérvéna alapú azonosítás egyes alkalmazási lehetőségei. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XV., 2014., pp. 225-234.,
<http://www.pecshor.hu/periodika/XV/prisznyak.pdf> (letöltve: 2021.10.07.)
- [6] KOVÁCS, Tibor – MILÁK, István – OTTI, Csaba: A biztonság tudomány biometriai aspektusai, Tanulmányok „A biztonság rendszertudományi dimenziói – változások és hatások” című tudományos konferenciáról, XIII. kötet, 2012.,
<http://www.pecshor.hu/periodika/XIII/kovacsti.pdf> (letöltve: 2021.10.01.)
- [7] BALLA, József: A biometrikus adatokat tartalmazó úti és személyazonosító okmányok biztonságnövelő hatása a határ-, illetve közbiztonság alakulására, Dialóg Campus Kiadó Budapest, 2019., pp. 131-134., https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Balla_Jozsef_biometrikus_adatok-okmany.pdf, (letöltve: 2021.10.12.)
- [8] <http://www.biosecgroup.com/hu/technologia>, letöltve: 2021.10.20.
- [9] KOVÁCS, Tibor – MIKLÓS, Gellért: A biometrikus rendszerek adatvédelmi szempontú elemzése Biztonságtudományi Szemle, 2021. III. évf. 3. szám, pp. 9-21.,
<https://biztonsagtudomanyi.szemle.uni-obuda.hu/index.php/home/article/view/151/139>
(letöltve: 2021.10.18.)
- [10] KONDÁS, Katalin: Fogvatartotti azonosítás a büntetés-végrehajtásban, Diplomamunka, 2013., pp. 45-46.

JOGSZABÁLYOK

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról

2009. évi XLVII. törvény a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról